

АНГЛОМОВНІ ІНТЕРНЕТ-МЕМИ ПРО COVID-19: КОМУНІКАТИВНО-ПРАГМАТИЧНИЙ АСПЕКТ

Наталія Пилячик

*кандидат філологічних наук, доцент,
доцент кафедри англійської філології,*

Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника

ORCID ID 0000-0002-0642-6745

Scopus Author ID 57834764300

Web of Science Researcher ID HLH-3077-2023

natalia.pyliachik@pnu.edu.ua

Ольга Артиш

асистент кафедри англійської філології,

Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника

ORCID ID 0000-0002-5684-6086

olga.artysh@pnu.edu.ua

Тетяна Меленюк

магістрантка кафедри англійської філології,

Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника

ORCID ID 0009-0004-8831-7957

meleniuk7@gmail.com

Ключові слова: *інтернет-мем, комунікативно-прагматичний аспект, COVID-19, інтернет-комунікація, пандемія, культурний дискурс, англомовний мем.*

Стаття присвячена дослідженню англомовних інтернет-мемів про COVID-19 у контексті комунікативно-прагматичного аспекту, з акцентом на їхню роль у соціальній комунікації під час глобальної пандемії. У цей період мемі стали важливим інструментом для вираження суспільних настроїв, емоцій і думок. Вони виконують функції інформування, розваги, соціальної критики та створення гумористичних інтерпретацій реальності. Стаття аналізує різні аспекти мовної гри, іронії та сатири, які використовуються в мемах як ефективні засоби впливу на аудиторію. Такі досліджувані комунікативні стратегії допомагають суспільству адаптувати складні або стресові ситуації в більш доступні для сприйняття та осмислення форми. Наше дослідження виявляє, що англомовні мемі не лише відображають соціокультурні та психологічні реакції на пандемію, а й відіграють активну роль у формуванні колективної пам'яті про цей період. Вони становлять невід'ємну частину сучасного медіадискурсу, сприяючи глибшому розумінню комунікативних процесів у часи глобальних криз. У цьому контексті мемі слугують як джерелом підтримки для суспільства, так і ефективним інструментом для розповсюдження інформації в онлайн-середовищі. Дослідження англомовних мемів про COVID-19 показує різноманітність лексичних груп, які активно використовуються в цьому жанрі. Неологізми, скорочення та сленгові вирази надають мемам про COVID-19 емоційної виразності та гумору, формуючи специфічну культурну реакцію на кризу. Стилістичний аналіз демонструє, як мовні та візуальні засоби в мемах застосовуються для досягнення різних ефектів на аудиторію. У центрі уваги опиняються такі теми, як носіння масок, соціальне дистанціювання та критика заходів управління пандемією.

ENGLISH-LANGUAGE INTERNET MEMES ABOUT COVID-19: A COMMUNICATIVE AND PRAGMATIC ASPECT

Nataliia Pyliachyk

*PhD in Linguistics, Associate Professor,
Associate Professor at the English Philology Department,
Vasyl Stefanyk Precarpathian National University*

Olha Artysh

*Assistant at the English Philology Department
Vasyl Stefanyk Precarpathian National University*

Tetiana Meleniuk

*Master's student at the English Philology Department
Vasyl Stefanyk Precarpathian National University*

Key words: *Internet meme, communicative and pragmatic aspect, COVID-19, Internet communication, pandemic, cultural discourse, English-language meme.*

The article is dedicated to the study of English-language internet memes about COVID-19, focusing on their communicative and pragmatic aspects, with an emphasis on their role in social communication during the global pandemic. During this period, memes became an important tool for expressing public sentiments, emotions, and opinions. They serve functions such as informing, entertaining, offering social critique, and providing humorous interpretations of reality. The article analyzes various aspects of wordplay, irony, and satire used in memes as effective tools to influence the audience. These communicative strategies help society adapt complex or stressful situations into more accessible and understandable forms. Our research reveals that English-language memes not only reflect the sociocultural and psychological reactions to the pandemic but also play an active role in shaping collective memory of this period. They are an integral part of modern media discourse, contributing to a deeper understanding of communicative processes during global crises. In this context, memes act as both a source of support for society and an effective tool for disseminating information online. The study of English-language memes about COVID-19 highlights the diversity of lexical groups actively used in this genre. Neologisms, abbreviations, and slang expressions give COVID-19 memes emotional intensity and humor, shaping a specific cultural reaction to the crisis. A stylistic analysis demonstrates how linguistic and visual means in memes are employed to achieve various effects on the audience, focusing on topics like mask-wearing, social distancing, and criticism of pandemic management measures.

Вступ. Сучасний світ зазнає унікальних змін, адже жоден інший період історії не характеризується такою динамікою світогляду та залежністю від інформаційних потоків, що долають кордони з безпрецедентною швидкістю. Комунікація сьогодні наочно демонструє ці глобальні перетворення. Інноваційні технології, які змінили стиль і спосіб спілкування, назавжди вплинули на людство, а інтернет дозволив миттєво обмінюватися інформацією. Спілкування все частіше переміщується з реального світу у віртуальний простір, що має свої особливості та закономірності. Це викликає інтерес лінгвістів до дослідження інтернет-дискурсу, враховуючи його значущість

і ключову роль у житті сучасної людини. Меми, як важливий елемент інтернет-спілкування, відіграють важливу роль у цьому контексті. Їх вивчення є актуальним через недостатню кількість досліджень, динаміку мовних засобів їх вербалізації, а також значущість у національно-культурному просторі певної країни й вплив глобалізації. У сучасному медійному дискурсі комунікативна прагматика виступає ключовим аспектом, що визначає ефективність і сприйняття повідомлень цільовою аудиторією. Вона охоплює широкий спектр тактик і стратегій, спрямованих на досягнення комунікативних цілей, таких як переконання, вплив і розвага.

Англомовні інтернет-меми стали яскравим проявом комунікативної прагматики та невіддільною частиною онлайн-культури. Вони використовуються для швидкої й ефективної передачі ідей, емоцій і соціокультурних концепцій, залучаючи аудиторію через гумор, іронію та сатиру, і таким чином сприяють інтерактивному спілкуванню та взаємодії в цифровому середовищі. Дослідженням особливостей мемів присвячені роботи українських вчених: Л. Безуглої (Безугла, 2023), О. Дзюбіної (Дзюбіна, 2016), В. Неклесової (Неклесова, 2017), Т. Поди (Пода, 2017), О. Чернікової (Чернікова, 2015), Н. Пилячик (Bilyk et al., 2022) та інших. Серед іноземних науковців меми досліджували Дж. Берджесс (Burgess, 2008), Д. Кристал (Crystal, 2017) та інші.

Матеріал і методи дослідження. Інтерес науковців до інтернет-комунікації зумовлений її здатністю впливати на літературну мову, а також виявляти й демонструвати потенціал мовних засобів, які виникають у процесі віртуального спілкування. Водночас вони сприяють появі цілої низки цікавих для дослідження мовних одиниць, що відображають явище мовної гри, яке є цінним об'єктом вивчення в комунікативно-прагматичному контексті.

Матеріалом дослідження є збір англомовних інтернет-мемів про COVID-19, які циркулювали в соціальних мережах, на форумах, в групах, що присвячені пандемії. Це такі платформи, як Twitter, Facebook, Instagram, Reddit, TikTok тощо. **Методами дослідження** є такі: *комунікативно-прагматичний аналіз* для дослідження, як меми передають значення, наміри та як вони впливають на аудиторію. Включення аналізу прагматичних стратегій, таких як іронія, сарказм, сатиричні елементи та мовна гра. *Контент-аналіз* – кількісний та якісний аналіз змісту мемів для виявлення основних тем, емоційних тональностей та способів комунікації. *Дискурс-аналіз* для вивчення того, як меми формують та відображають культурний дискурс про COVID-19, включаючи роль мемів у соціальній комунікації та вплив на формування колективної пам'яті.

Результати та обговорення. Сучасний світ характеризується тенденцією до інформатизації, що означає трансформацію суспільства завдяки широкому доступу до інформації. Одним із основних засобів обміну інформацією є інтернет, який створює новий вимір існування людства з власними правилами та особливостями. Окрему увагу приділяють мові інтернету, що має унікальні риси. Для цього специфічного виду мовлення характерна поява нових функціональних одиниць, що активно поширюються мережею і підкреслюють унікальність інтернет-комунікації. Однією з таких одиниць є мем, який на сьогодні є однією

з найбільш популярних форм віртуального спілкування. Прагматичні функції мемів забезпечуються текстом (вербальний мем), зображенням (невербальний мем) або їх поєднанням. Це стосується комплексних вербально-візуальних мемів або так званих креолізованих мемів (Чернікова, 2015: 151).

Спалах пандемії у 2019 році кардинально змінив звичний уклад життя по всьому світу, вплинувши на всі сфери людської діяльності: від охорони здоров'я та економіки до психосоціального благополуччя та політики. COVID-19 перетворився не лише на медичну проблему, але й на глибокий культурний феномен, який знайшов відображення в масовій культурі, мистецтві, мемах і сучасній мові.

Меми про COVID-19, які стали важливою складовою культурного дискурсу, відіграють ключову роль у формуванні та поширенні різноманітних ідей, стереотипів і уявлень про пандемію. Вони не тільки розважають і знімають напругу, але й можуть справляти прагматичний вплив на суспільну свідомість і поведінку. При аналізі цього явища на лексичному рівні варто зауважити, що лексема «mem» зустрічається в невеликій кількості випадків, як, наприклад, на рис. 1 та рис. 2.

Досліджуючи лексику англомовних мемів, присвячених COVID-19, варто відзначити наявність різних синонімів основного терміна, серед яких виділяємо «Coronavirus», «pandemic», «corona», «virus» і «Covid» (Bilyk et al., 2022).

З початком пандемії COVID-19 у 2020 році світ вступив у непередбачувану боротьбу з новим вірусом, що вимагала не лише адаптації систем охорони здоров'я, а й запровадження соціальних обмежень для уповільнення поширення захворювання. У цьому контексті ключову роль почали відігравати певні лексеми, які знайшли своє місце й у англомовних мемах, зокрема: «mask», «social distancing», «lockdown», «hand washing», «disinfection», «contact avoidance» і «shutdown» (рис. 3 і рис. 4).

Під час пандемії COVID-19 у світі спостерігалися апокаліптичні сцени, які вторглися в наше повсякденне життя. Глобальна криза створила відчуття загрози, невидимої, але всюдисущої, перетворюючи міста на майже порожні простори, а людей – на ізольованих борців із невидимим ворогом. Страх захворіти та невизначеність майбутнього стали частиною повсякдення, викликаючи асоціації з зомбі та апокаліптичними сценаріями. Це підтверджує і стаття С. Король та Л. Климанської, де зазначено: «COVID-19 – асоціюється ... хіба із зомбі апокаліпсисом» (Король & Климанська, 2021: 24). Ця тема також відображена у мемах (рис. 5 і рис. 6).

"In the year 2020 humanity was threatened with extinction. Panic spread across the planet like never before"

"What were you doing grandpa?"

"Just sending memes to friends and stuff"

Laughing at corona memes like

Рис. 1, 2. Прагматичний вплив мемів на суспільну свідомість і поведінку

Рис. 3, 4. Лексичне наповнення мемів про COVID-19

Лексика мемів про COVID-19 також охоплює економічні аспекти кризи. Слово «economy» підкреслює економічні наслідки пандемії, що впливають на фінансовий стан населення. Інші важливі слова, як-от «government» і «corrupt industry», вказують на критику політичних рішень і дій окремих індустрій. У деяких мемах використовуються математичні терміни «Linear Scale» і «Logarithm Scale» (рис. 7), що дозволяють візуально порівнювати статистичні дані про поширення вірусу, підкреслюючи науковий підхід до аналізу та презентації даних.

Через те, що під час пандемії багато людей працювали і навчалися дистанційно, в англійських мемах зустрічається лексема «Zoom», що стала символом адаптації до нових умов життя.

Її використання в мемах підкреслює важливість сучасних технологій для підтримки соціальних зв'язків в умовах фізичного дистанціювання.

Під час пандемії з'явилися нові лексичні одиниці, такі як «gona» і «quaranTUNE». Неологізм «gona» використовується для гумористичного акцентування на страхах перед зараженням (рис. 8). Неологізм «quaranTUNE» поєднує слова «quarantine» і «tune», відображаючи нові культурні практики, як-от складання плейстів під час ізоляції (рис. 9).

В англійських мемах тема носіння масок і дотримання соціальної дистанції відображається у лінгвістичному компоненті через лексему «PPE» (Personal Protection Equipment) та гасло «Hands, Face, Space». У візуальному компоненті ця тема

Рис. 5, 6. Асоціативне представлення COVID-19

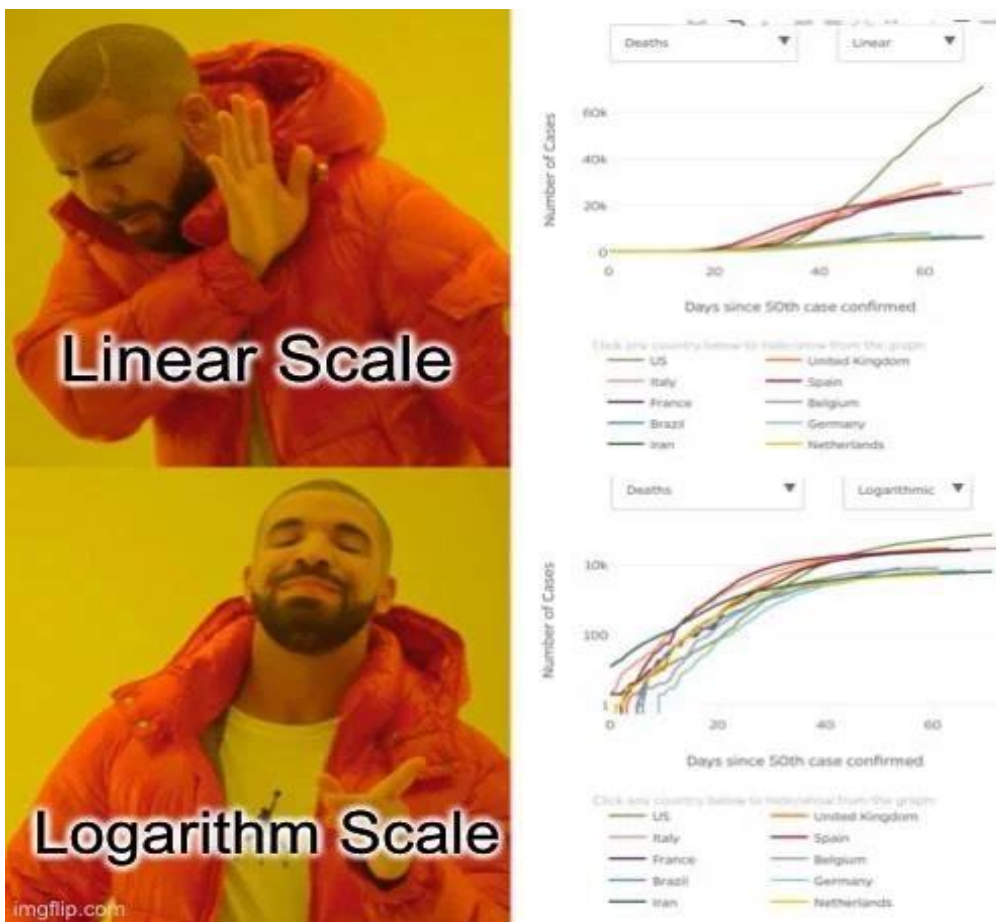

Рис. 7. Вербальне представлення мемів про COVID-19

представлена зображеннями масок. Рематична частина пресупозиції здебільшого ілюструється через зображення Бориса Джонсона та членів його кабінету, які не дотримуються необхідних заходів для захисту населення. Наприклад, у мемі

(рис. 10), присвяченому впровадженню обмежувальних заходів, можна побачити ілюстрації, що відповідають гаслу «Hands, Face, Space».

У першій частині тексту, що стосується «Hands», Борис Джонсон зображений

Рис. 8, 9. Представлення мемів COVID-19 за допомогою неологізмів

Рис. 10. Представлення COVID-19 через PPE лексему

у карикатурній манері, сидячи на стільці з руками під собою, що є візуальною метафорою ідіоми «to sit on your hands» (буквально «сидіти на руках», що означає бездіяльність). Друга частина «Face» показує Джонсона, який закриває обличчя руками, демонструючи небажання звертати увагу на негативну статистику. У третій частині «Space» висловлюється думка про управління Джонсоном країною: він стоїть на значній відстані від трибуни, ніби дотримуючись соціальної дистанції, і таким чином не впливає на політичне життя.

Тема дотримання заходів безпеки, таких як носіння масок і соціальна дистанція, в англійських мемах часто пов'язується з рему, пов'язаною з рухом проти маскового режиму. Відмова від носіння масок спостерігається як серед окремих громадян через їхні особисті переконання, так і серед законодавців деяких штатів, переважно республіканців. У кількох мемах з вибірки

соціальна критика спрямована на рішення губернатора Аризони Дага Дьюсі скасувати вимогу носити маски. У мемі під назвою «Arizona Bull» зображено родео, де бик, якого намагаються приборкати, має напис «COVID-19». Біля одного з глядачів, яким є губернатор Дьюсі, стоїть кошик із написом «Dump masks here». Ідея несвоечасності такого рішення передається за допомогою зображення щита з написом «7,221 latest death count», що інформує про кількість померлих від коронавірусу в Арізоні. Таким чином, рема цього мема підкреслює, що в США кожен штат має своє законодавство, і правила, ухвалені у штатах під керівництвом республіканців, значно відрізняються від законів у сфері охорони здоров'я в ліберальних штатах (рис. 11).

Аналіз англійських мемів про COVID-19 демонструє значну різноманітність лексичних груп, що активно використовуються в цьому жанрі,

Рис. 11. Прагматичний вплив мемів на суспільну свідомість і поведінку

зокрема ключові терміни, пов'язані з пандемією та її соціальними наслідками, які домінують у меметичному контенті і підкреслюють актуальність теми. Неологізми, скорочення та сленгові вирази додають мемам емоційного насичення і гумористичного вираження, сприяючи формуванню специфічної культурної реакції на кризову ситуацію. Стилiстичний аналіз виявляє, як мовні та образні засоби в мемах використовуються для досягнення різних ефектів на аудиторію, акцентуючи теми, такі як носіння масок, соціальна дистанція та критика управління пандемією. Більшість науковців вважають, що розважальна функція є основною для мемів (Смола, 2019: 92) проте безсумнівно вони також висловлюють психологічні, етичні, політичні та побутові проблеми. Мемам притаманна низка функцій, таких як інформативна, самоідентифікаційна, експресивна, оцінювальна тощо. Їх прагматика включає також встановлення міжкультурного спілкування, що можливе завдяки використанню англійської мови як мови міжнародного спілкування. Це дозволяє обміну мемами між користувачами з різних культур, інтегруючи їх у глобальну інтернет-культуру.

Висновки. Отже, меми є потужним інструментом, який відображає різноманітні аспекти сучасного життя та забезпечує доступ до актуальної інформації, що робить їх важливим об'єктом дослідження в соціолінгвістиці та суміжних науках. Функціонування схожих мемів в англійській та українській культурах свідчить про глобалізацію, прийняття уніфікованих культурних цінностей і глобальної ментальності. Це також підкреслює важливість перекладу мемів для створення спільного інформаційного простору в епоху інформатизації.

Аналіз англійських інтернет-мемів про COVID-19 в контексті комунікативно-прагматичного аспекту демонструє їх важливу роль як засобу медійного дискурсу, що впливає на масову аудиторію в умовах глобальної кризи. Інтернет-меми, завдяки своїй мультимодальності та здатності швидко адаптуватися до культурних та соціальних трендів, стали важливим інструментом для вираження громадських настроїв, емоцій та соціальних коментарів під час пандемії. Дослідження показало, що англійські меми активно використовують лексичні та образні засоби для досягнення різних комунікативних цілей, включаючи підкреслення важливості носіння масок, соціальної дистанції та критики управління пандемією

З огляду на значення англійських мемів в сучасній медіа-культурі, перспективним є подальше дослідження їх комунікативних стратегій у нових контекстах, зокрема, під час військових конфліктів. Це дозволить краще зрозуміти специфіку їх впливу на глобальну аудиторію та роль у формуванні соціальних та культурних реакцій.

ЛІТЕРАТУРА

1. Безугла Л. Р. Лінгвопрагматичні властивості мемів. *Міжособистісна комунікація та перекладознавство: сучасні перспективи розвитку*: збірник тез та доповідей I Всеукраїнської науково-практичної конференції (м. Черкаси, 12 квітня 2023 р.). Кременчук, 2023. С. 9–10.
2. Дзюбіна О. І. Класифікація, структура та функціонування інтернет-мемів в соціальних мережах Twitter та Facebook. *Young Scientist*. 2016. № 2 (29). С. 375–379.

3. Король С., Климанська Л. COVID-19: загрозовий імідж в українському медіапросторі. *Соціологія – соціальна робота та соціальне забезпечення – регулювання соціальних проблем* : матеріали XI Міжнародної наукової конференції (м. Львів, 13-14 травня 2021 р.). Львів, 2021. С. 23–25.
4. Неклесова В. Ю. Меми як частина онімного простору. *Записки з ономастики*. 2017. Вип. 20. С. 210–222.
5. Смола Л. Мем як інструмент інформаційної війни. *Вісник Київського національного університету ім. Тараса Шевченка*. 2019. С. 91–95.
6. Пода Т. А. Інтернет-меми як феномен інформаційного суспільства. *Вісник Національного авіаційного університету. Філософія. Культурологія*. 2017. № 1. С. 117–120.
7. Чернікова О.І. Вербальний, невербальний та комплексний меми: класифікація за способом подання та сприйняття інформації в інтернет-середовищі (на матеріалі англомовних кіномемів). *Вісник Київського національного лінгвістичного університету*. Серія Філологія. Том 18. № 1. 2015. С. 151–156.
8. Bilyk, O., Bylytsia, U., Doichyk, O., Ivanotchak, N., & Pyliachyk, N. (2022). COVID-19 Metaphoric Blends in Media Discourse. *Studies about Language/Kalbu Studijos*. 2022. № 40.
9. Burgess J. All Your Chocolate Rain Are Belong to Us? Viral Video, YouTube and the Dynamics of Participatory Culture. *Video Vortex Reader: Responses to YouTube*. 2008. P. 101–109.
10. Crystal D. *Language and the Internet*. Cambridge: Cambridge University Press, 2017. 272 p.

ДЖЕРЕЛА ІЛЮСТРАТИВНОГО МАТЕРІАЛУ

1. COVID Memes: Why we're using laughter to get us through a pandemic. Copyhackers. URL: <https://copyhackers.com/2020/06/covid-memes/> (дата звернення: 02.09.2024)
2. Laughing During A Crisis: The Best Coronavirus Memes. *Forbes*. URL:
3. <https://www.forbes.com/sites/rebeccabellan/2020/03/19/laughing-during-a-crisis-the-best-coronavirus-memes/> (дата звернення: 02.09.2024)